

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПІВДЕННО-ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ**

**РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

09 серпня 2024 року

м. Хмельницький

№ 72/25 - рк/к

Про припинення дій, які містять ознаки
порушення законодавства про
захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Південно-західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі - Відділення), за результатами проведеного аналізу рішень органів місцевого самоврядування Вінницької області на предмет додержання вимог законодавства про захист економічної конкуренції,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) Відділенням проведено дослідження ринку вивезення твердих побутових відходів в межах територій населених пунктів, які підпорядковані Мурафській сільській раді Жмеринського району Вінницької області, на предмет додержання вимог законодавства про захист економічної конкуренції органом місцевого самоврядування.
- (2) За результатами проведеного дослідження Відділенням виявлена бездіяльність (до 01.05.2021 Мурафської сільської ради, а з 01.05.2021 Мурафської сільської ради в особі виконавчого комітету) , яка полягає у не проведенні конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів та, зважаючи на зміни у законодавстві, послуг із збирання та перевезення побутових відходів.

2. ОРГАН, ЯКОМУ НАДАЮТЬСЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- (3) Мурафська сільська рада включена до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, є юридичною особою з організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування, місцезнаходження якого: вул. Коцюбинського, буд. 23, с. Мурафа, Жмеринський район, Вінницька область, 23530.
- (4) Мурафська сільська рада утворена відповідно до Конституції України та Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», в своїй діяльності керується Конституцією України й чинним законодавством України.
- (5) Сільська рада є представником Мурафської сільської територіальної громади, до складу якої входять населені пункти: с. Мурафа, с. Довжок, с. Клекотина, с. Пеньківка, с. Михайлівка, с. Юхимівка, с. Федорівка.

- (6) Виконавчий комітет Мурафської сільської ради утворений рішенням першої сесії восьмого скликання Мурафської сільської ради від 10.12.2020 № 14 «Про утворення виконавчого комітету ради, визначення його чисельності та затвердження персонального складу, регламенту виконавчого комітету», є структурним підрозділом Мурафської сільської ради та діє в складі ради, але не є окремою юридичною особою.
- (7) Відповідно до Регламенту, затвердженого зазначеним рішенням, виконавчий комітет є виконавчим органом Мурафської сільської ради, який утворюється нею на строк її повноважень.
- (8) Відповідно до статті 5 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Мурафська сільська рада та її виконавчий комітет входять до системи місцевого самоврядування.
- (9) Згідно зі статтею 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Мурафська сільська рада є органом місцевого самоврядування, що представляє відповідну територіальну громаду та здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.
- (10) Статтею 1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що виконавчі органи рад, які відповідно до Конституції України та цього Закону, створюються сільськими, селищними, міськими, районними в містах (у разі їх створення) радами для здійснення виконавчих функцій і повноважень місцевого самоврядування у межах, визначених цим та іншими законами.
- (11) Відповідно до статті 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виконавчими органами сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад є, зокрема, їх виконавчі комітети. Виконавчі органи сільських, селищних, міських, районних у містах рад є підконтрольними і підзвітними відповідним радам, а з питань здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади - також підконтрольними відповідним органам виконавчої влади.
- (12) Відповідно до статті 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» цим Законом регулюються відносини, зокрема, органів місцевого самоврядування із суб'єктами господарювання, у зв'язку з економічною конкуренцією. Цей Закон застосовується до відносин, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію на території України.
- (13) Таким чином, сфера застосування Закону України «Про захист економічної конкуренції» поширюється на відносини Мурафської сільської ради із суб'єктами господарювання.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

3.1. Закон України «Про відходи» та інші нормативно-правові акти, які діяли у період чинності цього Закону

- (14) Частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що, зокрема, органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (15) Поводження з побутовими відходами в Україні здійснюється відповідно до державних норм і стандартів. Ці правила закріплені у законах України «Про житлово-комунальні послуги», «Про відходи» (був чинний станом на 01.01.2020 та втратив чинність 09.07.2023 на підставі Закону України № 2320-IX від 20.06.2022) та «Про місцеве самоврядування в Україні».
- (16) Згідно з Законом України «Про відходи» поведження з відходами – це дії, спрямовані на запобігання утворенню відходів, їх збирання, перевезення, сортування, зберігання, оброблення, перероблення, утилізацію, видалення, знешкодження і захоронення,

- включаючи контроль за цими операціями та нагляд за місцями видалення.
- (17) Відповідно до Закону України «Про відходи» послуги з поводження з побутовими відходами – послуги з вивезення, перероблення та захоронення побутових відходів, що надаються в населеному пункті згідно з правилами благоустрою території населеного пункту, розробленими з урахуванням схеми санітарного очищення населеного пункту та затвердженими органом місцевого самоврядування. Статтею 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначено, що послуги з поводження з побутовими відходами є комунальними послугами, які, у свою чергу, належать до житлово-комунальних послуг.
 - (18) Статтею 25 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» передбачено, що послуга з поводження з побутовими відходами надається згідно з умовами договору, що укладається з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, та вимогами правил надання послуг з поводження з побутовими відходами, що затверджуються Кабінетом Міністрів України. Критерієм якості послуг з вивезення побутових відходів є дотримання графіка вивезення побутових відходів, дотримання правил надання послуг з поводження з побутовими відходами, дотримання вимог законодавства щодо надання послуг з вивезення побутових відходів.
 - (19) Механізм надання суб'єктами господарювання незалежно від форми їх власності послуг з поводження з побутовими відходами у містах, селищах і селах визначено Правилами надання послуг з поводження з побутовими відходами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2008 року № 1070 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 27.03.2019 № 318).
 - (20) Відповідно до пункту 3 Правил надання послуг з поводження з побутовими відходами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 № 1070 (зі змінами) (була чинною станом на 01.01.2020 та втратила чинність 15.08.2023 на підставі постанови Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 № 835), послуги з поводження з побутовими відходами надаються суб'єктом господарювання, визначеним органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах в установленому законодавством порядку виконавцем послуг з вивезення побутових відходів.
 - (21) Процедура підготовки та проведення конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту визначена Порядком проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, що затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1173 (далі – Порядок № 1173) (постанова Кабінету Міністрів була чинною станом на 01.01.2020 та втратила чинність 30.08.2023 на підставі постанови Кабінету Міністрів від 25.08.2023 № 918).
 - (22) Відповідно до пункту 4 Порядку № 1173 підготовка та проведення конкурсу забезпечується виконавчим органом сільської, селищної, міської ради або місцевою держадміністрацією у разі делегування їй повноважень відповідними радами у порядку, встановленому законом, виконавчим органом місцевого самоврядування суб'єкта співробітництва у формах, передбачених Законом України «Про співробітництво територіальних громад».
 - (23) Відповідно до пункту 55 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (в редакції, яка діяла до 01.05.2021) виключно на пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради вирішуються питання визначення на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах певної території збирання та перевезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.
 - (24) Підпунктом 23 пункту «а» статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (в редакції, яка діє з 01.05.2021) передбачено, що до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать власні (самоврядні) повноваження визначення на конкурсних засадах суб'єктів господарювання, що здійснюють у межах певної території надання послуг з вивезення побутових відходів спеціально

обладнаними для цього транспортними засобами.

- (25) Статтею 35-1 Закону України «Про відходи» було визначено, що виконавця послуг з вивезення побутових відходів визначає орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах визначає виконавця послуг з перевезення побутових відходів з певної території населеного пункту.

3.2. Закон України «Про управління відходами» та інші чинні нормативно-правові акти

- (26) 09.07.2023 набув чинності Закон України «Про управління відходами» № 2320-IX від 20.06.2022, у зв'язку з чим Закон України «Про відходи» втратив чинність та внесені зміни до інших законодавчих актів України.
- (27) Відповідно до частини другої статті 26 Закону України «Про управління відходами» до повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад у сфері управління відходами належить, зокрема, визначення у встановленому порядку суб'єктів господарювання, які здійснюють збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів.
- (28) Відповідно до підпунктів 6 та 23 пункту «а» статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать власні (самоврядні) повноваження, зокрема, щодо організації управління побутовими відходами, відходами будівництва та знесення, знешкодження та захоронення трупів тварин; визначення у встановленому порядку суб'єктів господарювання, які здійснюють збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів.
- (29) Згідно з підпунктом 71 пункту «б» частини першої статті 33 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать делеговані повноваження зі здійснення контролю за діяльністю суб'єктів господарювання у сфері управління побутовими відходами.
- (30) Відповідно до пункту 4 частини другої статті 3 Закону України «Про управління відходами» одним із основних принципів державної політики у сфері запобігання утворенню та управління відходами є формування конкурентного середовища у сфері управління відходами - суб'єкти господарювання, органи державної влади та органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не повинні вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію у сфері управління відходами.
- (31) Частиною третьою статті 33 Закону України «Про управління відходами» визначено, що суб'єкти господарювання, які здійснюють збирання та перевезення побутових відходів, визначаються органами місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Виконавчий орган місцевої ради на конкурсних засадах може визначити декількох суб'єктів господарювання, які здійснюють господарську діяльність із збирання та перевезення побутових відходів, на території територіальної громади за територіальним принципом та/або за видами побутових відходів (змішані, великогабаритні, ремонтні, небезпечні).
- (32) Згідно з пунктом 3 частини першої статті 17 Закону України «Про управління відходами» суб'єкти господарювання у сфері управління відходами мають право брати участь у встановленому законодавством порядку в конкурсах на набуття права виконання операцій із збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів на певній території.
- (33) 15.08.2023 набули чинності Правила надання послуги з управління побутовими відходами, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 № 835 (далі – Правила).

- (34) Відповідно до пункту 6 Правил, суб'єкти господарювання, які здійснюють операції із збирання та перевезення побутових відходів, визначаються органами місцевого самоврядування на конкурсних засадах відповідно до затвердженого Кабінетом Міністрів України порядку згідно з частиною третьою статті 33 Закону України «Про управління відходами».
- (35) 30.08.2023 набув чинності Порядок проведення конкурсу на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25.08.2023 № 918 (далі – Порядок № 918).
- (36) Відповідно до пункту 2 Правил, виконавець послуги - суб'єкт господарювання, який здійснює збирання та перевезення побутових відходів у встановленому законодавством порядку, або адміністратор послуги.
- (37) Відповідно до пункту 1 Порядку № 918, цей порядок визначає процедуру підготовки та проведення конкурсу з визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів відповідно до правил благоустрою населеного пункту, регіональних та місцевих планів управління відходами на відповідній території територіальної громади за територіальним принципом та/або за видами побутових відходів (надалі - конкурс).
- (38) Згідно з пунктом 2 Порядку № 918, організатор конкурсу - виконавчий орган сільської, селищної, міської ради або місцева держадміністрація у разі делегування їй повноважень відповідними радами у порядку, встановленому законом.
- (39) Пунктом 4 Порядку № 918 передбачено, що підготовка та проведення конкурсу забезпечується організатором конкурсу.
- (40) Враховуючи вищенаведене, реалізація Мурафською сільською радою в особі виконавчого комітету Мурафської сільської ради покладених на неї повноважень у сфері поводження з побутовими відходами має здійснюватися з дотриманням вимог чинного законодавства, у тому числі Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (41) Отже, виконавці послуг із вивезення побутових відходів / із збирання та перевезення побутових відходів повинні визначатись органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах з дотриманням державних норм і стандартів, зокрема:
 - до 01.05.2021 питання щодо визначення на конкурсних засадах виконавців послуг з вивезення побутових відходів вирішувалося виключно на пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради, підготовка та проведення конкурсу мала забезпечуватися виконавчим органом сільської, селищної, міської ради, відповідно до Порядку № 1173;
 - з 01.05.2021 питання щодо визначення на конкурсних засадах суб'єктів господарювання, що здійснюють у межах певної території надання послуг з вивезення побутових відходів, підготовка та проведення такого конкурсу належить до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад;
 - з 30.08.2023 питання щодо визначення на конкурсних засадах суб'єктів господарювання, що здійснюють у межах певної території надання послуг зі збирання та перевезення побутових відходів, підготовка та проведення такого конкурсу належить до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад.
- (42) Таким чином, відповідно до чинного законодавства, виконавці послуг з вивезення твердих побутових відходів / із збирання та перевезення побутових відходів повинні визначатись на конкурсних засадах.

4. ОПИС РИНКУ, НА ЯКОМУ ВІДБУЛОСЯ НЕДОПУЩЕННЯ КОНКУРЕНЦІЇ

- (43) Об'єктами дослідження є Мурафська сільська рада в особі її виконавчого комітету та суб'єкти господарювання, які наразі здійснюють господарську діяльність на ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів.

- (44) Товарні межі ринку – товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого.
- (45) Товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (46) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- (47) Відповідно до частини 1 статті 1 Закону України «Про управління відходами»:
- відходи – будь-які речовини, матеріали і предмети, яких їх власник позбувається, має намір або повинен позбутися;
 - побутові відходи – це змішані та/або роздільно зібрані відходи від домогосподарств, включаючи відходи паперу, картону, скла, пластику, деревини, текстилю, металу, упаковки, біовідходи, відходи електричного та електронного обладнання, відходи батарей та акумуляторів, небезпечні відходи у складі побутових, великогабаритні та ремонтні відходи, а також змішані та/або роздільно зібрані відходи з інших джерел, якщо ці відходи подібні за своїм складом до відходів домогосподарств;
 - послуга з управління побутовими відходами – операції із збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів, а також діяльність, пов'язана з організацією роботи системи управління побутовими відходами, що здійснюється виконавцем послуги з управління побутовими відходами;
 - суб'єкт господарювання у сфері управління відходами – юридична особа або фізична особа-підприємець, що здійснює збирання, купівлю, зберігання, перевезення, відновлення та/або видалення відходів відповідно до законодавства;
 - управління відходами – комплекс заходів із збирання, перевезення, оброблення (відновлення, у тому числі сортування, та видалення) відходів, включаючи нагляд за такими операціями та подальший догляд за об'єктами видалення відходів;
 - операції з управління відходами – збирання, перевезення, відновлення та видалення відходів;
 - збирання відходів – операція, що полягає у вилученні, купівлі, накопиченні та зберіганні відходів суб'єктами господарювання у сфері управління відходами, включаючи роздільне збирання, з метою подальшого перевезення відходів на об'єкти оброблення відходів;
 - перевезення відходів – операція, що полягає у транспортуванні відходів від місця їх утворення до об'єкта оброблення відходів, а також від одного місця/об'єкта до іншого.
- (48) Як зазначалося вище, відповідно до чинного законодавства, виконавці послуг із збирання та перевезення побутових відходів повинні визначатись на конкурсних засадах.
- (49) Пунктом 1 Примірного договору між організатором конкурсу та суб'єктом господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів (додаток 3 до Порядку № 918) визначено, що виконавець зобов'язується надавати послугу із збирання та перевезення побутових відходів відповідної якості згідно з графіком на території відповідного населеного пункту чи його частини, визначеної об'єктом конкурсу, та відповідно до правил благоустрою території населеного пункту, затверджених з урахуванням регіонального та місцевого планів управління відходами.
- (50) Організатором конкурсу протягом 15 робочих днів після затвердження рішення про визначення переможця (переможців) конкурсу встановлюються запропоновані у його (їх) конкурсній пропозиції тарифи на збирання та перевезення побутових відходів та укладається договір на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів (пункт 34 Порядку № 918).

- (51) Отже, послуги із збирання та перевезення побутових відходів (до 09.07.2023 – послуги з вивезення твердих побутових відходів) є товаром, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (52) Послуги із збирання та перевезення побутових відходів (до 09.07.2023 – послуги з вивезення побутових відходів) за споживчими властивостями, умовами використання, технічними, експлуатаційними властивостями і характеристиками не є взаємозамінними з іншими видами послуг.
- (53) Потенційними конкурентами на ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів є суб'єкти господарювання, які мають відповідну матеріально-технічну базу, технології, але з певних причин не реалізують ці можливості. Зокрема, до такої бази належать сміттесортувальні, сміттєпереробні станції (лінії, комплекси), спеціалізований автотранспорт для збору, вивезення побутових відходів, власні полігони.
- (54) Крім цього, потенційними конкурентами можуть вважатися суб'єкти господарювання, установчими документами яких передбачено провадження діяльності у сфері управління відходами (раніше – поводження з побутовими відходами), які можуть забезпечити виконання обов'язків, визначених у частині другій статті 8 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», та які можуть вступити на вищезазначений ринок послуг мають бажання взяти участь у конкурсі на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів.
- (55) Отже, наразі ринок послуг із збирання та перевезення побутових відходів є потенційно конкурентним і будь-який суб'єкт господарювання, який діє на відповідному ринку та/або який відповідає кваліфікаційним вимогам, визначеним Порядком № 918, може взяти участь у конкурсі на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів.
- (56) При цьому суб'єкти господарювання – виконавці зазначених послуг з інших населених пунктів та районів (зокрема, близько розташованих) за бажанням могли б брати участь у конкурсі на визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів на території населених пунктів, які входять до складу Мурафської територіальної громади Жмеринського району Вінницької області.
- (57) Споживачами (покупцями) послуг із збирання та перевезення побутових відходів в межах території Мурафської територіальної громади Жмеринського району Вінницької області є мешканці житлових будинків, підприємства, установи, організації.
- (58) Бар'єрами вступу на ринок послуг із збирання та перевезення побутових відходів є, зокрема:
 - адміністративні обмеження, пов'язані з необхідністю отримання права надавати послуги з збирання та перевезення побутових відходів на певній території на конкурсних засадах, таке право виникає у разі перемоги в конкурсі;
 - значні фінансові витрати на придбання спеціально обладнаних транспортних засобів для збирання та перевезення побутових відходів або необхідність укладання договору оренди такого транспортного засобу.
- (59) Часові межі визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (60) Наразі часові межі ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів (до 09.07.2023 – послуг з вивезення побутових відходів) визначаються як проміжок часу, протягом якого залишалась незмінною структура ринку, а саме у період з січня 2021 року по серпень 2024 року, протягом якого Мурафська сільська рада в особі виконавчого комітету (до 01.05.2021 - Мурафська сільська рада) не проводила конкурс з визначення виконавця відповідних послуг на території населених пунктів, які їй підпорядковані. Порушення є триваючим у часі та не припиненим.

5. ОБСТАВИНИ ПОРУШЕННЯ

- (61) Згідно з інформацією Мурафської сільської ради, наданою листом від 22.03.2024 № 06-07-238 (вх. № 72-01/733 від 25.03.2024) на вимогу Відділення від 13.03.2024 № 72-02/343є та відповідно до інформації, отриманої під час дослідження, встановлено таке.
- (62) Суб'єкти господарювання для здійснення збирання та перевезення побутових відходів (раніше - вивезення твердих побутових відходів) у межах території населених пунктів, які входять до складу Мурафської територіальної громади Жмеринського району Вінницької області, протягом 2021-2023 років та січня-серпня 2024 року не визначалися Мурафською сільською радою в особі виконавчого комітету (до 01.05.2021 – Мурафською сільською радою) виконавцями відповідних послуг.
- (63) Також протягом 2021-2023 років та січня-серпня 2024 року Мурафська сільська рада в особі виконавчого комітету (до 01.05.2021 – Мурафська сільська рада):
- не проводила конкурс на визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів на території населених пунктів, які їй підпорядковані;
 - зважаючи на зміни в законодавстві, не оголошувала та не проводила конкурс на визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів (виконавців відповідних послуг) в територіальних межах Мурафської територіальної громади.
- (64) Отже Мурафською сільською радою в особі виконавчого комітету (до 01.05.2021 – Мурафською сільською радою) не забезпечено конкурентного механізму на ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів (до 09.07.2023 – послуг з вивезення побутових відходів).
- (65) Натомість, потенційними конкурентами на ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів є суб'єкти господарювання, які мають достатню кількість власної або орендованої спецтехніки та працівників для збору та перевезення твердих побутових відходів, укладені договори із суб'єктами господарювання, що надають послуги з перероблення та/або захоронення побутових відходів або інші документи, які надають такому суб'єкту господарювання право на користування послугами сміттєзвалища чи об'єктів перероблення.
- (66) Конкурентними перевагами можуть бути новий технологічний спецавтотранспорт, можливість забезпечення роздільного збирання сміття, наявність обладнання для миття і дезінфекції контейнерів тощо.
- (67) Також потенційними конкурентами є суб'єкти господарювання, які мають відповідні документи дозвільного характеру (ліцензії, декларації тощо), та можуть вважатися конкурентами нові суб'єкти господарювання, які прагнуть вступити на ринок з метою надання послуг із збирання та перевезення побутових відходів та мають бажання взяти участь у конкурсі з визначення виконавця цих послуг.
- (68) Так, суб'єктами господарювання, які вже здійснюють діяльність на ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів у близько розташованих до Мурафської територіальної громади населених пунктах і районах та можуть бути потенційними учасниками конкурсу на визначення виконавця послуг із збирання та перевезення побутових відходів на території населених пунктів, які входять до складу території Мурафської сільської територіальної громади, є:
- Тиврівський комбінат комунальних підприємств;
 - Турбівський комбінат комунальних підприємств;
 - приватне підприємство «Бравіс»,
 - Шаргородське комунальне підприємство «Комунсервіс».
- (69) Отже, з такої кількості суб'єктів господарювання на ринку, деякі з них могли бути потенційними учасниками конкурсу з визначення виконавця послуг із збирання та перевезення побутових відходів та, у разі перемоги, надавати свої послуги споживачам Мурафської територіальної громади Жмеринського району Вінницької області.
- (70) Натомість Мурафською сільською радою в особі виконавчого комітету (до 01.05.2021 – Мурафською сільською радою) всупереч вимогам законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про відходи» та Порядку проведення конкурсу на надання

послуг з вивезення побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1173 «Питання надання послуг з вивезення побутових відходів», а також Закону України «Про управління відходами», Порядку проведення конкурсу на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.08.2023 № 918, не запроваджено в межах Мурафської територіальної громади принципи державної політики у сфері поводження з відходами, зокрема, не вжито заходів щодо оголошення та проведення конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів / із збирання та перевезення побутових на території об'єднаної територіальної громади, та, як наслідок, не визначено на конкурсних засадах виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів / із збирання та перевезення побутових відходів на території населених пунктів громади.

(71) Така бездіяльність є триваючою у часі та не припиненою.

6. НЕГАТИВНИЙ ВПЛИВ НА КОНКУРЕНЦІЮ

- (72) Згідно зі статтею 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.
- (73) Частиною першою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму в господарській діяльності, здійснення заходів щодо демонополізації економіки, фінансової, матеріально-технічної, інформаційної, консультативної та іншої підтримки суб'єктів господарювання, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється органами державної влади, органами місцевого самоврядування та органами адміністративно-господарського управління та контролю.
- (74) Згідно з частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції», органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (75) Отже, органи місцевого самоврядування повинні здійснювати заходи щодо створення та розвитку конкурентного середовища на ринках послуг у сфері побутових відходів, визначаючи у порядку, встановленому законодавством, на конкурсних засадах, виконавців послуг із збирання та перевезення побутових відходів (раніше – послуг з вивезення побутових відходів).
- (76) Проведення конкурсу з визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів (виконавців відповідних послуг) стимулюватиме розвиток конкурентного середовища, а також сприятиме підвищенню рівня якості даних послуг.
- (77) Конкурс, по своїй суті - це конкурентний спосіб надання права на збирання та перевезення побутових відходів. Очевидно, що основною метою проведення таких конкурсів, є розвиток конкуренції та вибір на конкурсних засадах виконавців відповідних послуг, які спроможні забезпечувати належну якість обслуговування споживачів.
- (78) Надання права здійснювати збирання та перевезення побутових відходів без участі у конкурсі звільняє суб'єктів господарювання від потреби пропонувати для здобуття права на надання такої послуги, кращі умови її надання, тобто використовувати власні досягнення для отримання переваг порівняно з іншими суб'єктами.
- (79) Застосування принципів конкуренції, як вирішального фактору розвитку ринкової економіки для органів виконавчої влади і місцевого самоврядування полягає у встановленні прозорих процедур проведення конкурсів, тендерів, з залученням якомога більшого кола учасників.

- (80) Створення конкурентного середовища у сфері поводження з побутовими відходами у свою чергу призводить до активізації ринку, посилення конкуренції між суб'єктами господарювання та, як наслідок, до закупівлі товарів, робіт, послуг найвищої якості за найнижчою ціною.
- (81) Виконання органом місцевого самоврядування повноважень щодо проведення конкурсу з визначення виконавця послуг із збирання та перевезення побутових відходів може забезпечити реальну конкуренцію між учасниками, де переможцем конкурсу можна стати тільки за умови представлення найбільш привабливої пропозиції. При цьому, організатор конкурсу, як представник всієї територіальної громади, може отримати товар (послугу) за звичайною ринковою ціною, або навіть нижчою (оскільки для забезпечення перемоги учасник має пропонувати більш дешеві товари (послуги), ніж в інших учасників).
- (82) Заохочення конкуренції як вирішального фактору розвитку ринкової економіки є завданням державної конкурентної політики загалом. На виконання цього завдання мають бути спрямовані дії та рішення всіх органів державної влади, органів місцевого самоврядування та всіх державних установ.
- (83) Відповідно до частини четвертої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» державний контроль за додержанням законодавства про захист економічної конкуренції, захист інтересів суб'єктів господарювання та споживачів від його порушень здійснюється Антимонопольним комітетом України.
- (84) Відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (85) Недопущення конкуренції - будь-яка ринкова поведінка, що заважає появі нової конкуренції або нових конкурентів. Джерелом нової конкуренції може бути створення нових ринків в результаті науково-технічних досліджень та розробок, поява нових товарів (послуг) або отримання потенційними конкурентами доступу до вже існуючих ринків, або розширення сфери діяльності існуючих конкурентів, наприклад, шляхом створення нових потужностей або більш повного використання існуючих виробничих потужностей, які не використовувалися раніше, або за рахунок збільшення обсягів реалізації товарів (послуг).
- (86) Недопущення конкуренції полягає у негативному впливі на потенційну конкуренцію, внаслідок чого вона не може стати реальною конкуренцією.
- (87) Враховуючи, що змагання між суб'єктами господарювання є головною ознакою конкуренції, то непроведення конкурсу, перешкоджає доступу до такого змагання всіх потенційних учасників ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів, що може призвести до недопущення конкуренції на даному ринку.
- (88) Таким чином, бездіяльність Мурафської сільської ради в особі виконавчого комітету, яка полягає у непроведенні конкурсу з визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів на території населених пунктів, які їй підпорядковані, може призвести до недопущення змагальності між суб'єктами господарювання за право входу на відповідний ринок завдяки власним досягненням.
- (89) Отже, бездіяльність Мурафської сільської ради в особі виконавчого комітету, яка полягає у непроведенні конкурсу з визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів на території населених пунктів, які їй підпорядковані, містить ознаки порушення законодавства про захист економічної

конкуренції, що передбачене пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення конкуренції на ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів.

Враховуючи вищевикладене, з метою припинення дій, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, на підставі статей 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктів 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р (зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482), зі змінами, адміністративна колегія Південно-західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, -

РЕКОМЕНДУЄ:

Мурафській сільській раді Жмеринського району Вінницької області в особі її виконавчого комітету припинити бездіяльність, яка містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення конкуренції, шляхом визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів (виконавців відповідних послуг) в територіальних межах Мурафської сільської територіальної громади Жмеринського району Вінницької області на конкурсних засадах відповідно до норм чинного законодавства.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Частиною третьою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Про результати розгляду цих рекомендацій та здійснені заходи необхідно повідомити Відділення у **60-денний строк** з дня їх одержання.

Голова адміністративної колегії,
Голова Відділення

Олег ФЕДОРЧУК